

Nouvelova Glass Tower - stane sa ikonou Manhattanu?

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 05.02.2009

Svojský, tvrdohlavý a zároveň kontroverzný Jean Nouvel (1945) chcel byť pôvodne maliarom, no pod tlakom rodičov sa v roku 1964 zapísal na École des Beaux-Arts v Bordeaux. V roku 1966 ho prijali na École Nationale Supérieure des Beaux-Arts, kde v roku 1972 získal diplom architekta. Dovtedy, kým si nezaložil prvú agentúru s François Seigneurom (1970), pracoval po boku svojho učiteľa Claude Parenta. V roku 1994 založil svoje časom úspešné a slávne Ateliers Jean Nouvel - na čele tvorivej skupiny zloženej zo 140 architektov zrealizoval po celom svete desiatky múzeí, administratívnych budov, divadiel či súkromných rezidencií.

Stavebné fórum.sk

V panoráme neprehliadnutelná

A nebol to nikto iný ako Ateliers Jean Nouvel, kto koncom roka 2007 vyhral medzinárodný konkurz na mrakodrap Glass Tower (Tour de Verre) vypísaný realitnými spoločnosťami Hines a Goldman Sachs. Priamo v srdci srdci newyorského Manhattanu, medzi 53th a 54th Avenue a v tesnom susedstve The Museum of Modern Art (MoMA), vyrastie na ploche 5181 m² veža za 125 miliónov dolárov. V navrhutej 75-podlažnej ocelovo-sklenenej konštrukcii, ktorá sa vypne do výšky 350 metrov, nájde svoje priestory 7-hviezdičkový hotel so 100 izbami a 120 luxusných rezidenčných bytov. Na prvých troch poschodiach si galéria MoMA rozšíri svoje výstavné priestory o ďalších 15 240 m².

Jednoduchú a úspornú fasádu veže tvorí sklenený plášť so štandardnými dimenziami. Jej štíhla silueta (tvorom pripomínajúca vysoký strom) vychádza z požiadavky na viac denného svetla v uliciach, solárne panely a veterné turbíny v úzkom trojuholníku na vrcholku ju zase vyživujú nevyhnutnou energiou. Glass Tower je zároveň ukázkovým príkladom rozumnej regulácie tieňa, svetla a veterných síl.

Vertikálny rast Manhattanu je vizitkou monumentálneho architektonického štýlu a bohatstva Ameriky. Veľkorysá mierka materializuje životnú energiu, silu a moc tejto najznámejšej štvrte sveta. Postaviť mrakodrap uprostred nej predpokladá dialóg medzi účastníkmi rozhodovania, ktorý by mal odpovedať na dve základné otázky: aká je hlavná myšlienka stavby a aká má byť jej pozícia v meste?

Vo svojej koncepcii Nouvel striktno dodržiava rámeč územného plánu danej zóny. Ocelová štruktúra veže je nevyhnutná, aby znášala nápor vetra. Zároveň - s ohľadom na svoju výšku - prekvapí nápadnou trojuholníkovou geometriou, ktorá bude pri pohľade z Central Parku, mostov či z väčšiny brehov vodných tokov v horizontálnej panoráme Manhattanu dobre rozpoznateľná a neprehliadnutelná.

Stavebné

n.sk

Očarený hrou svetiel a tieňov

Každá Nouvelova stavba odzrkadľuje proces. Akonáhle sa rozhodne, že najlepším riešením je v danom prípade, povedzme, mrakodrap, nemyslí hneď na jeho základňu a vrchol, ale na geometrickú konštrukciu a na materiál, ktorý použije. Klasický pracovný postup architekta je, že urobí najprv nákres alebo model. Nouvel svoj nápad vyjadruje radšej slovami. „Každý je produktom svojej doby. Narodil som sa v prostredí povojnového Francúzska nasiaknutého štrukturalistickým myslením,“ povedal nedávno a dodal: „V každej situácii hľadám poetiku. Som hedonista a chcem rozdávať ľuďom radosť.“

Spomedzi materiálov najviac uprednostňuje sklo a kov, ktoré umožňujú hru svetla, tieňa a ich odrazov v efektných sekvenciách. „Samozrejme, medzi mojimi budovami môžete naraziť na množstvo protikladov. Mám na to svoje dôvody,“ podotkol Nouvel na margo kritiky, že jeho projektom chýbajú spoločné črty. Adeptom na Pritzkerovu cenu bol vraj už dávno, ale cestu k nej mu zakaždým zablokovala údajná nesúrodosť jeho tvorby, ktorá je podľa konkurencie „zmesou síce výnimočných, nie vždy však estetických prvkov“. Nečudo - kto by nebažil po peniazoch tečúcich z celého sveta?

Okrem 23-poschodovej administratívnej budovy rozbehol teda Nouvel v New Yorku ďalší pozoruhodný projekt. Na proporcie tohto veľkomesta nejde o nič výnimočné. Unikátne na Sklenenej veži je však niečo iné: koncepcia tvorivo využívajúca vlastností skla. Pestré a rozmanité svetelné efekty, ktoré tento materiál veľkoryso poskytuje, sú pre Nouvelov architektonický jazyk charakteristické a doslova kľúčové. V kontraste s priemernosťou iných stavieb sa zároveň potvrdzuje, že udelenie Pritzkerovej ceny práve jemu bolo zaslúžené.

Akoby nenabádala dostatočne k fantázii, Sklenená veža fascinuje ešte niečím unikátnym: „Čím vyššie položené, tým budú výnimočnejšie. Apartmány na samom vrchu ponúknu 360-stupňový výhľad na Manhattan,“ oznamuje, hrdý na svoje dielo, sám Jean Nouvel. Niet pochýb o tom, že Glass Tower ako sused MoMA len podporí význam tejto už aj tak váženej kultúrnej inštitúcie. Podľa najnovších informácií by sa mala zaskviet' v plnej paráde niekedy koncom roka 2011. Odvážne predpovede dokonca hovoria, že sa stane novou ikonou Manhattanu.

Stavebné fórum.sk

Vít'azstvá, ocenenia, ale i nezdary

Okrem Institut du Monde Arabe (Inštitút arabského sveta), ktorým v roku 1987 priamo v srdci historického Paríža odštartoval svoju závažnú medzinárodnú kariéru, možno na zozname Nouvelových úspešných projektov nájsť Mediapark (Kolín nad Rýnom 1995), Operu (Lyon 1993), Leopoldauerstrasse (Viedeň 1994), Fondation Cartier (Paríž 1994), Galeries Lafayette (Berlín 1995), polyfunkčný objekt Zlatý Anděl (Praha 2000), Viedenský Gasometer (Viedeň 2001), Dentsu Tower (Tokio 2003), Hotel Puerta América (Madrid 2005), Torre Agbar (Barcelona 2005) alebo Musée du Quai Branly (Paríž 2006). Medzi ďalšími projektmi, na ktorých jeho tím v súčasnosti pracuje, hodno spomenúť Louvre v Abu Dhabí, stánky Parížskej či Kodaňskej filharmónie alebo Tour Signal v parížskej obchodnej štvrti La Défense.

Dňom „D“ sa pre Jeana Nouvela stal 30. marec 2008, keď ho v americkom Los Angeles ocenili prestížnou Pritzkerovou cenou, ktorá predstavuje vo svete architektúry nepochybne najvyššie uznanie. Pre „star francúzskej architektúry“ však táto znamenala iba pokračovanie žatvy predchádzajúcich ocenení, medzi ktorými figurujú napríklad Čestný doktorát univerzity v Buenos Aires (1983), Zlatá medaila Francúzskej akadémie pre architektúru (1999), Zlatý lev na Benátskom bienále (2000), Zlatá medaila Kráľovského inštitútu britských architektov (2001) či Medzinárodná cena za výškové budovy (2006).

Ovenčený množstvom ocenení sa však neuspokojil iba s produkciou architekta, ale odskočil si aj na parketu dizajnu (za posledných 20 rokov navrhol napríklad posteľ, kreslá, poháre Suze, kávovú súpravu pre Alessi, parfumovú fľaštičku L'Homme pre Yves Saint Laurent), scénografie tanečných predstavení a múzeografie v Musée du Quai Branly.

Pre úplnosť treba už len dodať, že svojimi kolegami nie vždy milovaný Nouvel si na vlastné konto pripísal aj zopár bolestivých nezdarov ako projekt Les Halles v Paríži, veľký štadión v Saint-Denis alebo Tour sans fin (Veža bez konca) v La Défense, ktorú nakoniec nikdy nepostavia. Tie však nič nemenia na tom, že muž vysokej a masívnej postavy, s výrazným hustým obočím a vždy odetý do čierneho je ozajstnou silnou osobnosťou.

Vizualizácie - © Ateliers Jean Nouvel

Fotoportrét - © Gaston Bergeret

05.02.2009 08:54, SF / Juraj Pokorný